

Dr. Egresits Ferenc

Házasság és család a „Kezdet” horizontján

Nem könnyű napjainkban a házasság, a család értékéről, szentségéről beszélni. Egy régi történet mondja el, hogy egy férfi felkereste választottja házáat, és ajtaján kopogtatott. Belülről egy hang azt kérdezte: „Ki van ott?” „Én vagyok!” – hangzott a válasz. Erre belülről: „Itt nincs hely nekem és neked!” Az ajtó zárva maradt. Egy év magánya és várakozása után újra megjelent a férfi és bekopogott. „Ki van ott?” – hangzott a kérdés. „Te vagy ez!” – volt a válasz. Erre megnyílt az ajtó. A történetet szívesen veszem elő egy-egy templomi esküvő során, de nemcsak azért, hogy a férfi és nő által bejárt útra hívjam fel a figyelmet, amelyet a boldog házasság érdekében be kell járniuk, hanem arra is, ahogy visszavonhatatlanul Isten maga lép be kettőjük közös életébe.

Erdő Péter bíboros úr a Családszinódus lezárása után így nyilatkozott a Magyar Kurir-nak: „Nagyon fontos az, hogy a krisztusi értékeket, életeszmenyt és tanítást világosan közvetítsük saját magunk és a világ felé. Az embereknek ugyanis nem csupán jó szóra van szükségük, de szükségük van egy feltűnő és határozott válaszra is arra a kérdésre, hogy *mi végre vagyunk a világon*, miért élünk, mi életünk végső célja – ennek megválaszolására is vágnak az emberek, és a misszió főleg abban áll, hogy ezt az örömhírt hirdetjük”. Napjainkban különösen fontos erre az eszményre figyelni, amikor a világ pro és kontra fogalmazza meg saját elvárásait a hívők, az Egyház felé. A házasság és család gondolatának jegyében nézzük meg, hogy maga Jézus, hogyan nyilatkozik meg kortársai előtt, akiknek hozzánk hasonlóan szintén megvoltak a saját elvárásaik.

„A farizeusok is odamentek és megkérdezték: „Elszabad a férjnek bocsátania a feleségét?” Próbára akarták ugyanis tenni. De ő kérdéssel válaszolt: „Mit parancsolt nektek Mózes?” „Mózes megengedte, hogy válólevelet írva elküldjék az asszonyt” – felelték. Jézus folytatta: „Szívetek keménysége miatt írta ezt a parancsot. De Isten a teremtés kezdetén férfit és nőt alkotott. Az ember ezért elhagyja apját, anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és ketten egy test lesznek. Ettől kezdve többé már nem két test, hanem csak egy. Amit tehát Isten összekötött, azt ember ne válassa szét.” Otthon tanítványai ismét e felől kérdezték. Ezt válaszolta: „Aki elküldi feleségét, és mást vesz el, házasságtörést követ el ellene. Ha pedig a feleség hagyja el férjét, és máshoz megy, házasságot tör.” /Mk 10,2-12/

Elszabad...?: Már a kérdés felvetése is jól mutatja Jézus korának férfi központúságát és körmönfontosságát... Jobb, azonban ha nem botránkozunk meg ezen, mert ha jobban belegondolunk, ma sem vagyunk sokkal különbek. Két kiemelkedő példa talán jól szimbolizálja korunk meghatározottságát és egyben bizonytalanságát is ebben a témakörben: a feminizmus és a parlamenti viták minősége. Jézus válaszában lelkiességét befogadva beszélhetünk új kezdetről, amelyre olyan nagy szüksége lenne a világnak, és amelyet olyan nehezen, vonakodva fogad el.

Mit parancsolt nektek Mózes? A válólevél írása és a feleség elbocsátása - papírforma szerint - benne található a vallási előírásokban, amelyeket a hagyomány szerint Mózes adott népének. Jézus rámutat a látásbeli különbségre, aláhúzva a döntés eredetét: Mózes és követői, azaz Ti. Így érdemes a parancsolatok sokféleségére tekinteni, amelyek helyet kaptak a vallási előírások között, de eredetüket tekintve emberi és ezzel történelmi adottsággal bírnak: például a korról változnak. A mózesi tekintély Jézus számára is meghatározó, mégis azt kéri, hogy követői

távolodjanak el az emberi hagyományoktól, az emberi szív keménységétől, hogy közelebb kerüljenek Isten akaratához és szándékához. *A válasz kérdése rögtön más dimenzióba kerül, és háttérbe szorul. Elsődleges kérdéssé pedig a férfi-nő kapcsolat válik, amely nemcsak az ember boldogságát szavatolná, hanem Isten és ember kapcsolatát is.*

De Isten a teremtés kezdetén férfit és nőt alkotott. Jézus által ismertetett kinyilatkoztatás forrása ma is rendelkezésünkre áll: *a Biblia, amely a Kezdetben szóval kezdődik*, egyben arra is utal, hogy ez a kezdet minden emberi tanítás és általános következtetés kezdete is. Jézus maga kéri, hogy gondolatban menjünk vele a kinyilatkoztatás kezdetére, eredetére. Minden esetben szerencsés lenne ezt megfontolnunk, amikor nem tudjuk pontosan, hol járunk, elvesztettük hivatásunkat és a jelenünket fenyegeti.

Az ember ezért elhagyja apját, anyját a feleségéhez ragaszkodik. A Szentírás azt tanítja, hogy az ember elhagyja szüleit, kulturális szempontból ma gyakran az ellenkezője történik. Vagy nem képes elhagyni a fiatal szüleit, vagy elhagyja őket egy önálló /általában ún. szingli/ élet reményében. Újra rá kell tehát kérdeznünk mi az emberi lét igazi célja a teremtés tükrében. Majd csak a következő lépés lehet, hogy napjainkban az eredeti cél milyen eszközökkel valósítható meg. Ehelyett inkább *azt a tendenciát látjuk, hogy hogyan szeretnék a kulturális kérdések és válaszok megtartásával inkább a kezdeti céltól megválni. Mit sem sejtve, hogy ezzel identitásunkat, boldogságunkat tagadjuk meg.*

Ettől kezdve többé már nem két test, hanem csak egy. Az ember egyedisége és személyisége mindig erősen jelen volt az emberi tudatban és gondolkozásmódban, napjainkban még ehhez társult a szubjektivizmus, ami gyakran felülír mindent. Minden egyes ember egyedi érzése, igaza, előérzete jelen kell, hogy legyen a mindenekfelett álló és kikezdzhetetlen személyiségi jogban. A Szentírás azonban a közösség elsődlegességét hirdeti egészen attól kezdve, hogy a teremtésben kezdetét veszi a nemi különbség. Isten Szentháromságos közössége minden közösség és egység alapja és mintája. A férfi és a nő kapcsolata nemcsak abból áll, hogy ki van téve az egyén változásainak, igényeinek, hanem jóval továbbmutat ennél, hiszen Isten kinyilatkoztatásának a helye. Itt nyilatkoztatja ki Isten önmagát és a teremtés a történelem célját. *Ha ma Istent keressük, nem találjuk meg másból, mint a kapcsolatok mélyén és szándékában. Még akkor is, ha ezek olykor nagyon emberiek és esetlegesek.* **A házasság szentség!** Isten jelenléte két ember, majd egy család szeretetében!

Újgineában az esketési szertartáson, nemcsak a mennyasszony és vőlegény kezét kötik össze a stórával, hanem az oltárt is. Ezzel fejezik ki, hogy Krisztus ugyanúgy része közös életüknek, mint ők ketten. A házasság küszöb, amelyen Isten áll bennem, közlekedik a másikban és megtestesül közösségünk csodájában a házasság szentségében, a családban!

Jézus, Mária és József, bennetek szemléljük az igaz szeretet csillogását, hozzátok fordulunk bizalommal. Názáreti Szent Család, tedd a mi családjainkat is a megélt közösség és az imádság helyévé, az Evangélium hiteles iskolájává, kicsiny család-egyházzá. Názáreti Szent Család, add, hogy a családoknak ne kelljen többé megtapasztalniuk az erőszakot, a bezártságot, a megosztottságot; és akiket megbántottak vagy megbotránkoztattak hamarosan megvigasztalódhassanak és meggyógyuljanak. Názáreti Szent Család, add, hogy a Püspöki Színódus mindenkiében újraélessze annak tudatát, hogy a család szent és sérthetetlen, Isten tervének ékköve. Jézus, Mária és József, halljátok meg és hallgassátok meg könyörgésünket. Amen!

Ima házásoknak:

Hálát adunk Neked, Urunk, hogy a házasság szentségében nekünk adtad magadat. Hisszük és valljuk, hogy ezen a szentségen keresztül nyilvánítottad azon akaratodat, hogy a házasság kegyelmeiről mindig és mindenhol tanúságot tegyünk. Ne csak egymás előtt, hanem gyermekeink és mások előtt is, úgy hogy jelenléted és erőd látható legyen bennünk.

Kérünk, segíts nekünk, hogy ennek a felelősségnek a tudatában legyünk, és azt minden tettünkben megvalósítsuk.

Urunk, segíts jobban megértenünk, hogy csak úgy lehetünk mások előtt a házasság szentségének tanúi, ha a Veled való kapcsolatunkat folyamatosan mélyítjük, és házastársi szeretetünket mi is megéljük.

Istenünk, irgalmasságodban bízva és a Lélekhez ragaszkodva hozzuk Eléd egyenként és közösen a mai nap és egész életünk minden imáját, áldozatát, gondolatát és tettét. Fogadd el mindezt abbéli fáradozásként, hogy Hozzád fűződő viszonyunk jobban elmélyüljön még akkor is, ha gyengeségünk miatt néha kudarcot vallunk.

Urunk, egész napunkat Benned, Veled és Általad éljük, kérjük, erősítsd bennünk szakadatlanul Lelkednek jelenlétét, hogy általa egyre növekedve váljunk a Te jelenléted és műved élő tanúivá!

Bennünk való jelenléted indítson minket a szeretetről, az egységről és a békéről szóló olyan tanúságtételre, hogy általunk mindenki, akivel találkozunk, megismerje azt a szeretetet, egységet és békét, amit csak Te adhatsz.

Ámen.

Ferenc pápa nyolc tanácsa családoknak

1. „Mindig azt a tanácsot adom a friss házásoknak: Vitatkozzatok, amennyit csak akartok! Ha repülnek a tényérok, az se baj. De soha ne érjen véget a nap békekötés nélkül. Soha!”
2. „Nem kell feltétlenül hívni az ENSZ-t, hogy tegyen békét az otthonunkban. Egy apró gesztus, egy simogatás elég, és jó éjt! Holnap pedig újrakezdünk mindent. ”
3. „A Biblia nem arra van, hogy a polcra tegyük, hanem hogy mindig a kezünk ügyében legyen. Olvassuk sokat, minden nap; akár egyedül, akár közösen, férj és feleség, szülők és gyermekek együtt; esetleg este, különösen vasárnaponként. Hogy a család Isten igéjének világosságával és erejével haladjon előre.”
4. „A házasság egy nagy odaadást igénylő, olykor nehéz, olykor kihívásokkal és időnként nehézségekkel, konfliktusokkal terhes utazás – de ez az élet.”
5. „Az elmúlt tíz évben a jólét kultúrája meggyőzött minket arról, hogy jobb, ha az embernek nincs gyereke. Hiszen akkor járhatod a világot, nyaralhatsz, vidéki villára is telik, nincs semmi gondod.”
6. „Amikor fiatal párokat gyóntatok, és a gyerekeikről beszélnek nekem, mindig felteszem nekik a kérdést: És van időtök rá, hogy játsszatok a gyerekekkel? Sok esetben ilyenkor az apuka megszólal: »De Atyám, alszanak még, amikor reggel elmegyek munkába, és alszanak már, amikor este hazaérek.« Ez nem élet.”

7. „Sok gyerek és fiatal rengeteg időt pazarol el sekélyes dolgokra: csetelés az interneten, játék a mobilon, sorozatok. Az új technológiák arra vannak, hogy egyszerűbbé tegyék az életet, javítsák az életminőséget. Azonban gyakran elterelik a figyelmünket a valóban fontos dolgokról.”

8. „Az egyik legszebb dolog egy család életében, amikor a gyermekeket dédelgethetik, és amikor egy nagyszülő dédelgetheti az unokáit.”